

DANEMARCA

Sistemul de securitate socială

Danemarca are un nivel ridicat de securitate socială, care este parțial finanțată prin impozite. Participarea la majoritatea ramurilor sistemului de securitate socială danez, este obligatorie. De aceea, nu este nevoie să îndeplinești nici o formalitate, cu excepția asigurării de șomaj care este facultativă.

În ceea ce privește boala, nașterea, condițiile pentru copii și părinți, pensiile, Danemarca este o țară sigură.

Străinii care vin în Danemarca sunt asigurați ai sistemul de securitate socială de îndată ce încep să lucreze.

Așa cum se menționează în formularele europene (E), sunt anumite domenii care cer prezentarea unor documente pe care trebuie să le ai la tine, pentru a evita perioadele de așteptare. Este cazul asigurării de boală și de șomaj.

Prestațiile sociale, în Danemarca, acoperă atât lucrătorii salariați, cât și independenți și includ următoarele : asigurări de sănătate, asistență medicală, spitalizare gratuită, indemnizații de boală, concediu de maternitate și de paternitate, reabilitare profesională, pensie națională de limită de vârstă, pensie anticipată, pensie de urmaș, alocații familiale, asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale, ajutorul de șomaj și prestațiile în bani.

În toate aceste domenii, însă, trebuie îndeplinite anumite condiții.

Ajutorul de șomaj

Următoarele persoane pot opta pentru afilierea la un fond de șomaj (*arbejdsløshedskasse* sau pe scurt a-kasse):

- 1- Toți salariații cu vârsta între 18-65 ani
- 2- Tinerii care au terminat o formă de pregătire profesională de cel puțin 18 luni, care sunt în căutare de lucru și care se afiliază la un fond de șomaj în cel mult două săptămâni după terminarea cursului de pregătire

Spre deosebire de alte forme de securitate socială, asigurarea de șomaj este facultativă. Fondurile de șomaj au fost stabilite de către sindicate, dar sunt atât financiar cât și administrativ independente de acestea. Nu este nevoie să fii membru de sindicat pentru ca să poți deveni membru la un fond de șomaj. Există fonduri de șomaj diferite, pe profesii individuale, dar există și fonduri generale. Dacă ai fost afiliat la o schemă de asigurare de șomaj într-un alt stat membru, vei putea, odată cu începerea lucrului în Danemarca, să te afiliezi la fondul de șomaj recunoscut pentru profesia ta. Pentru a afla dacă există un fond de șomaj recunoscut pentru profesia ta, sau fonduri generale, sau un fond pentru lucrătorii independenți, te rog să contactezi Direcția Națională de Muncă (*Arbejdsdirektoratet*), care iti poate da și detalii privind nivelul curent al contribuției.

Condiții:

1. Asigurarea de șomaj

Pentru a avea dreptul la obținerea prestației de șomaj, trebuie:

- A. Să fii devenit șomer în mod involuntar, deoarece fondurile de șomaj nu sunt obligate să plătească prestații dacă ai devenit șomer ca urmare a unei greve sau a unui conflict de muncă

- B. Să fii înregistrat la serviciul local de șomaj (*Arbejdsformidling* sau *AF* în daneză) ca fiind în căutarea unui loc de muncă și trebuie să îndeplinești toate condițiile prevăzute în schema asigurării de șomaj, respectiv vizite regulate la oficiul de ocupare
- C. Să fii în mod activ în căutare de lucru și în măsură să accepți o slujbă
- D. Să fii fost membru al unui fond de șomaj cel puțin 1 an. Perioadele de asigurare sau muncă în alt stat membru pot fi luate în considerare; în acest scop trebuie să prezinți formularul E301, care se poate obține de la instituția de șomaj din țara unde ai fost ultima dată angajat;
- E. Să fii fost lucrător salariat sau independent cel puțin 52 săptămâni în ultimii trei ani. Serviciul militar și anumite perioade de formare profesională sunt luate în considerare ca perioade de muncă

Pierzi dreptul la prestații de șomaj la împlinirea vârstei de 65 ani.

Prestațiile de șomaj:

Acestea sunt plătite la sfârșitul perioadei și trebuie să completezi un card (*dagpengekort*) pentru fiecare perioadă pentru care trebuie să le primești.

Cea mai mare rată a indemnizației de șomaj este de 667 DKK pe zi sau 3270 DKK pe săptămână (cifre din 2006).

Există un plafon al indemnizației fixat la 90% din venitul anterior.

Prestațiile de șomaj vor fi calculate pe baza fișelor tale de plată din ultimele trei luni, sunt supuse impozitării și plătibile maximum cinci ani. Pentru lucrătorii independenți sunt calculate pe baza veniturii lor mediu pe cei mai buni doi ani din ultimii cinci.

Prestațiile familiale și de maternitate

În afară de regulile detaliate pentru alocații și ajutoare acordate familiilor cu copii dependenți, este important de reținut că în Danemarca se acordă o mare importanță drepturilor și bunăstării copiilor. Siguranța și bunăstarea copiilor sunt asigurate în multe feluri, suplimentar față de sprijinul financiar. Copiii sunt deseori în atenția dezbaterilor publice și știrilor. Acestea pot privi obiceiurile de hrană ale copiilor, siguranța pe drum, oportunitățile de dezvoltare, impactul media sau noi metode de învățare.

Este important să poți dobândi o imagine asupra prestațiilor și ajutoarelor acordate pentru copii și familiile lor.

Prestațiile oferite :

1. Alocațiile pentru copii, acordate pentru toți copiii sub 18 ani ;
2. Alocațiile familiale (suplimentar față de prestațiile pentru copii) :
 - a) alocații familiale generale (*ordinært børnetilskud*) pentru copiii din familiile monoparentale sau când ambii părinți primesc pensie de bătrânețe (*folkepension*) sau pensie anticipată (*førtidspension*); limita de vârstă este de asemenea 18 ani;
 - b) alocații familiale suplimentare (*ekstra børnetilskud*) pentru părinții izolați ai căror copii beneficiază de alocații familiale generale ; se acordă o singură alocație familială suplimentară indiferent de numărul de copii ;
 - c) alocații familiale speciale (*særligt børnetilskud*) pentru familiile monoparentale și orfani ; ele sunt acordate și atunci când unul din părinți, sau ambii, beneficiază pensie de bătrânețe generală sau anticipată ; aceste alocații pot fi combinate cu alocațiile generale și suplimentare; limita de vârstă este, de asemenea, 18 ani.
3. Alocațiile de familie numeroasă, pentru persoanele care au dat naștere sau au adoptat doi copii sau mai mulți, născuți la aceeași dată ; o alocație de adopție este acordată părinților care au adoptat un copil străin.

Alocațiile familiale sunt acordate trimestrial, mamei copilului dacă aceasta participă la custodia copilului. Ca regulă generală, alocațiile familiale generale și speciale sunt acordate în mod automat, fără a fi nevoie de o cerere în acest sens. Alocațiile familiale suplimentare și generale

pentru copiii aflați în grija unei singure persoane sunt acordate numai la cerere. Cererile pentru alocații trebuie adresate municipalității. Totuși, alocațiile familiale speciale și cele pentru copii numeroși, sunt acordate în mod automat.

Pensiile

Pensia voluntară anticipată (efterløn)

La împlinirea vârstei de 60 de ani vei primi un certificat de pensionare anticipată (*efterlønnsbevis*). Dacă vei decide să amâni pensionarea anticipată până la 62 de ani, vei primi pensia integrală la acel moment. Dacă, din potrivă vei decide să accepți pensionarea anticipată la vârsta de 60 de ani, nu vei primi decât 91% din pensia integrală. Pentru a fi eligibil pentru pensionarea anticipată, trebuie :

- A- Să locuiești în Danemarca
- B- Să ai vârsta între 60 și 67 ani
- C- Să fii fost membru la un fond de șomaj cel puțin 25 ani din cei 30 ani anterior intrării în șomaj și să fii contribuit la regimul de pensionare anticipată.
- D- Să fii apt de muncă și să îndeplinești condițiile pentru a primi prestații de șomaj
- E- Să nu fii titularul unei pensii sociale
- F- Să întrerupi orice activitate profesională timp de 4 săptămâni de la pensionarea anticipată
- G- Ai dreptul să lucrezi în timp ce primești pensia anticipată. Orele lucrate vor fi scăzute din pensie și dacă lucrezi mai mult de 29,6 ore pe săptămână nu vei mai primi pensie anticipată deloc; în sfârșit, dacă lucrezi mai mult de 37 ore pe săptămână, surplusul se va deduce săptămâna următoare
- H- Poți să primești pensia voluntară anticipată în alt stat membru UE, dar numai după ce ai consultat fondul de șomaj la care ești afiliat

Pensia anticipată(førtidspension)

Poți să soliciți pensionarea anticipată dacă nu mai ai posibilitatea să lucrezi sau să te întreții din motive fizice, mentale sau sociale. Pentru ca să ți se acorde pensionarea anticipată, trebuie ca toate celelalte posibilități de îmbunătățire a capacității de muncă să se fii dovedit inutile. Scopul reformei este de a consolida eforturile destinate a ajuta oamenii să rămână în câmpul muncii și de a asigura oamenilor care nu sunt capabili să muncească sau să se întrețină singuri, o alocație de întreținere care să-i compenseze pentru lipsa capacității de muncă.

Asigurarea de boală

Proceduri generale:

Oricine locuiește în Danemarca primește cardul de asigurări de sănătate.

Cardul este eliberat în mod automat, urmare înregistrării în Registrul Național (*Folkeregisteret*).

În mod normal copiii sub 16 ani nu primesc card de asigurări de sănătate, dar părinții pot cere municipalității/administrației să le elibereze card.

Trebuie să prezinți cardul de asigurări de sănătate, indiferent din ce categorie de asigurat faci parte (I sau II).

Pentru a avea dreptul la prestații de boală din partea administrației, un angajat trebuie :

1. să fii fost în contact cu piața muncii timp de 13 luni anterior producerii bolii și să fi fost angajat cel puțin 120 de ore în această perioadă sau
2. să fii terminat un program de reabilitare profesională de cel puțin 18 luni
3. să fii exercitat o activitate remunerată ca ucenic sau stagiar într-un program vocațional recunoscut

Categoria de asigurare căreia îi aparții este indicată pe cardul tău de asigurări de sănătate.

În categoria I ești înregistrat la un anumit medic generalist.

În categoria II nu ești înregistrat la un anumit medic generalist.

Poți să schimbi categoria o singură dată pe an. Majoritatea persoanelor aleg categoria I, mai puțin de 3% aleg categoria II.

Tratamentul în spitalele publice este gratuit pentru toate persoanele, indiferent de categoria de asigurare din care fac parte

Prestații de boală plătite de angajator:

Dacă ești bolnav și ai fost angajat timp de 8 săptămâni anterior absenței tale și dacă ai lucrat cel puțin 74 de ore în această perioadă, angajatorul tău particular este obligat să-ți plătească indemnizația zilnică timp de 2 săptămâni (perioadă pentru care este responsabil) din prima zi de absență (concediu medical).

Prestații de boală plătite de administrație:

Dacă nu vei putea lucra mai mult de două săptămâni și la momentul apariției bolii nu aveai dreptul la prestații de boală din partea angajatorului, concediul medical îți va fi plătit de către administrație.

Prestațiile de boală sunt considerate prestații pe termen scurt; după cel mult trei luni și apoi la fiecare trei luni, administrația trebuie să re-examineze situația persoanei asigurate și, dacă este necesar, să permită acestuia să urmeze un program de pregătire sau reabilitare profesională.